

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Кушка Ігоря Сергійовича на тему:
«Структура органів влади та організація державно-управлінської діяльності в період Директорії УНР (1918 – 1920 рр.)»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань
28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю
281 – «Публічне управління та адміністрування».

Рецензоване дисертаційне дослідження на основі аналізу нормативно-правових документів, архівних матеріалів УНР доби Директорії, наукових праць вітчизняних та зарубіжних дослідників присвячено комплексному аналізу структури влади та державно-управлінської діяльності УНР доби Директорії.

Аналіз дисертації Кушка Ігоря Сергійовича дає підстави стверджувати, що здобувач ретельно та ґрунтовно здійснив аналіз досліджуваної проблематики, аргументовано та чітко сформулював аспекти, які потребують подальших досліджень чи уточнень.

Обґрунтування вибору теми дослідження. Для України доба Директорії стала перехідним, знаковим періодом, а саме: відновлення Української Народної Республіки, запровадження низки важливих, концептуальних законодавчих актів, новий рівень державотворчих процесів, розвиток зовнішньої та внутрішньої політики, відстоювання державної незалежності.

Сьогодні Україна перебуває на шляху кардинальних змін, а саме: захищає свою незалежність, відбиваючи широкомасштабну агресію Росії, до влади прийшли політичні діячі та державотворці нової генерації, які бачать українське майбутнє в демократичній Європі, також, громадськість втомившись від низького рівня життя, бюрократії, корупції почала займати активні позиції в державотворчому процесі.

Тому, важливо проаналізувати структуру органів влади та організацію державно-управлінської діяльності в період Директорії УНР, врахувати усі помилки і прорахунки, які були допущені політичними діячами того періоду та використати позитивний досвід у процесі сучасного державотворення,

враховуючи реалії сьогодення. А отже, актуальність теми дослідження є беззаперечною.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.
Головне враження від дисертаційного дослідження Ігоря Сергійовича – це те, вітчизняна державно-управлінська та історико-правова наука наповнилася актуальним і, головне, оригінальним здобутком. Це Дисертант стверджує, коли зазначає, що висновки дисертаційного дослідження можна використовувати у формуванні загальної історії державного управління України, при викладанні навчальних курсів з історії публічної служби України, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, історії України, історії держави та права України.

Дисертація в кращому розумінні цього слова об'єктивна, глибоко досліджена та характеризується логічністю. Достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, не викликає найменшого сумніву. Усі висновки дисертаційної роботи обґрунтовані, коректні та впливають з викладеного матеріалу.

Для реалізації поставленої мети дисертант опрацював масштабну джерельну базу, що охоплює не лише наукову літературу, але й оригінальні документи з теми дисертації. Повнота викладу наукових положень, висновків, і рекомендацій, сформульованих у дисертації в опублікованих працях, дотримана повністю.

Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. До позитивних рис дисертації хотілось би ще віднести чіткі висновки до кожного підрозділу та розділу роботи.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, визначено її об'єкт і предмет, хронологічні межі та територіальні рамки дослідження, зв'язок з науковими програмами, планами, темами, мету, завдання і методи дослідження, наукову новизну дослідження, практичне значення одержаних результатів і їх апробацію.

Об'єктом дисертаційного дослідження є розбудова держави, державотворчі процеси, формування та функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування доби Української революції 1917 – 1920 рр. Предметом дослідження – структура органів влади та організація державно-управлінської діяльності в період Директорії УНР (1918 – 1920 рр.). Дисертаційне дослідження охоплює період від 13 листопада 1918 р. по листопад 1920 р.

Методологія дослідження ґрунтується на поєднанні структурно-функціонального аналізу, порівняльно-правового методу, методу системності, структурно-функціонального методу, аналізу документів та порівняльного методу. Використання цих методів дало можливість здобувачу об'єктивно та повно дослідити структуру та організацію державного управління в період Директорії УНР. При написанні дисертаційної роботи автор дотримувався принципів історизму, системності, науковості та верифікації.

Вищевикладене дає змогу зробити висновок, що здобувач на високому рівні володіє методами структурно-системного аналізу, порівняння та проведення наукового дослідження, а також узагальнення одержаних результатів. Ідеї та висновки автора є обґрунтованими та виваженими.

Список використаних джерел свідчить про те, що під час виконання дисертаційної роботи автор проаналізував архівні матеріали та результати наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених за досліджуваною проблематикою.

Логіка викладання матеріалу у дисертаційній роботі корелюється з об'єктом, предметом і обраними методами дослідження. Це дозволило здобувачу сформулювати підґрунтя з наукових підходів, які лягли в основу його наукових розвідок.

Дисертаційне дослідження І.С. Кушка містить нові, раніше не описані наукові положення та визначення, зокрема здобувачем проведено теоретичний аналіз еволюції створення органів місцевого самоврядування та їхні повноваження в добу Директорії УНР.

Дисертація є завершеною науковою працею, а її оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконувалось у рамках науково-дослідної теми кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного університету імені Михайла Коцюбинського «Теоретико-методологічні та практичні аспекти публічного управління суспільними процесами в Україні» (0122U000282).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації. Розроблені автором і викладені у дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають високий рівень обґрунтованості. Дисертантом опрацьовано значну кількість літературних джерел як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Здобувач критично осмислює здобутки науковців, висловлюючи власну думку, що свідчить про його високу наукову культуру.

Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна. За результатами дисертаційного дослідження опубліковано 15 наукових праць, у тому числі 5 статей у фахових виданнях України, 1 стаття у науковому періодичному виданні Чеської Республіки.

Наукова новизна дисертації дослідження полягає у тому, що уперше в теорії та історії державного управління як складової науки у сфері публічного управління та адміністрування проведено комплексне дослідження структури органів влади та організації державно-управлінської діяльності в період Директорії УНР (1918 – 1920 рр.), досліджено структуру вищих, центральних органів влади та органів місцевого самоврядування Української Народної Республіки доби Директорії як системи публічного адміністрування цього періоду; на основі наукових доробків вітчизняних та зарубіжних дослідників,

аналізу нормативно-правової бази діяльності Директорії, а не особистісного ставлення до голів Директорії В. Винниченка та С. Петлюри, розширено знання щодо бачення тодішньою владою моделі державного устрою держави, шляхів виходу зі складної внутрішньополітичної та зовнішньополітичної кризи, напрямків реформування органів державної влади та органів місцевого самоврядування; доповнено сучасні підходи щодо бачення місця Директорії Української Народної Республіки в державотворчих процесах України, знання щодо організаційно-правового статусу вищих, центральних, місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування доби другої УНР; узагальнено наукові знання щодо організаційно-правового статусу та організації управлінської діяльності Директорії, Ради Народних Міністрів та Конгресу трудового народу України; з'ясовано особливості нормотворчої діяльності центральних органів влади Української Народної Республіки; проаналізовано вплив Директорії УНР як тимчасового революційного органу державної влади на центральні органи державної влади; показано порушення системи публічного адміністрування в УНР доби Директорії через відсутність чіткого розподілу повноважень та координації між центральними органами влади, протиріччями між військовими та цивільними адміністраціями; з'ясовано особливості трансформації розуміння політичною та державною елітою системи організації центральних органів влади та органів місцевого самоврядування, що завершилося розробкою нової Конституції республіки як конституційної основи нової структури влади та державно-управлінської діяльності доби Директорії УНР.

Практичне значення одержаних результатів. Висновки дисертаційного дослідження становлять науково-теоретичний та практичний інтерес і можуть бути використані для подальшого розвитку та вдосконалення державності України; в науково-дослідній та освітній діяльності при формуванні загальної історії державного управління України; при викладанні навчальних курсів з історії публічної служби України, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, історії України, історії держави та права України; при підготовці відповідних розділів підручників та навчально-методичних

Загальні висновки щодо дисертаційної роботи. Дисертаційна робота Кушка Ігоря Сергійовича на тему «Структура органів влади та організація державно-управлінської діяльності в період директорії УНР (1918 – 1920 рр.)» виконана на високому рівні, матеріал дисертації викладено в логічній послідовності, всі висновки отримали необхідну і достатню теоретичну аргументацію та є методологічно обґрунтованими. Представлена дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії відповідає галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження наукового ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження наукового ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, а її автор, Кушко Ігор Сергійович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент,
кандидат наук з державного
управління, старший викладач
кафедри публічного
управління та адміністрування
Вінницького державного
педагогічного університету
імені М. Коцюбинського

Марина Назаренко

